

Sándor Iván

Olasz Sándor hatvanéves

(Mintha)lexikon-szócikk

A *Tiszatáj*t indulásától a népi irodalom hagyományainak ápolása határozta meg. Mindenekelőtt Illyés Gyula, Németh László, Tamási Áron, Sütő András szellemisége-művei, irodalmi ízlése. Az őket követő nemzedékekből Nagy Lászlóé, Csoóri Sándoré, Ágh Istváné, Utassy Józsefé, Nagy Gásparé.

Olasz Sándor a hetvenes évektől munkatársként, majd olvasószerkesztőként dolgozott a folyóiratnál. A nyolcvanas-kilencvenes évek fordulójától nagyobb szerepet vállalt. A *Tiszatáj* újabb arculatát már ő formálta, előbb főszerkesztő-helyettesként, jó ideje főszerkesztőként.

A huszonegyedik századi *Tiszatáj* az ő gyermeke. Érdeme, hogy a lap lépést tart a kor-szak irodalmi változásaival, otthont ad a legjelentősebb mai szerzőknek, és az új nemzedékek képviselőinek is. Egyetlen feltétele a minőség, az esztétikai érték tisztelete. Szerkesztői metodikája figyelmes, megbízható. Ritkán vállal kompromisszumokat.

A váltás nem ment könnyen. A világirodalomban való tájékozottságot, a teoretikus munkában való jártasságot kívánt. Nyugalommal, körültekintő munkával teremtette meg a huszonegyedik századi *Tiszatáj*t, miközben megőrizte mindazon értékeket, hagyományokat, amelyek a múlt századból a mában is érvényesek. (Segítője Hász Róbert és Annus Gábor.) Közben a szegedi egyetem tanszékvezetője lett. Nemrégiben megkérdeztem egyik legjobb folyóiratunk szerkesztőjét, miképpen vélekedik irodalomkritikusi munkásságáról? Az egyik legjobb regényelemző, mondta elfogulatlanul. A huszadik század nagy regény-íróiról jelentetett meg magas színvonalú köteteket. Megszervezte az egyre elismertebb *Tiszatáj* Kiadót. Sok jeles író köszönhet sokat neki.

Személyesen

Ha Sanyi megérkezik a nemesgulácsi szőlőhegyre, vagy a Mexikói úti dolgozószobába, az első nagy kérdés, hogy a törkölyömmel vagy az átnyújtott barackpálinkával koccintsunk-e? Gulácson az öreg szekrény tetején tartom a pálinkásüvegeket (csak akkor emelek le egyet, ha vendég érkezik). A szekrényt, amiként a belső szoba többi parasztbútorát az öreg ház hajdani tulajdonosa hagyta ránk. Csak az íróasztalom újabb. Miközben ezeket a sorokat írom, ha felpillantok, az ablakon túl a Gulács kúpja, a Tapolcai-medence a Haláppal zárt kagylója. Néztük ezt sokszor Sanyival, Évával, Attilával együtt. Attila ilyenkor fotókat is készít, rólunk is, a tájról is.

Az Olasz család tíz éve járt itt először. Ez abból is pontosítható, hogy a falon keretezve az akkor a gimnáziumot éppen befejező fiatalember vízfestéssel készült, nekünk ajánlott Balatoni hajók című képe. Az a diák egy évtized alatt nagy jövőjű, de már múlttal, tucatnyi

sikeres kiállítással is rendelkező festőművésszé érett. Közelről láthattam, hogy pályaalakulásában milyen szerepe van Sanyi művészi horizontjának, pedagógiai figyelmének, Éva kivételes gondoskodásának.

Szegeden az Olasz-otthonban is meghíten beszélgetünk. Attila többnyire szótlánul hallgatja a dialógust, Zsuzsa és Éva itt is, ott is a veteményesről, a virágoskertről, a szőlőről cserélik ki tapasztalataikat.

A közös munka

A kétezres évtizedtől lettem a Kalligram szerzője. Szigeti Lászlóval, később Mészáros Sándorral abban állapodtunk meg, hogy a regényeket a Kalligram, az esszéket a Tiszatáj Kiadó adja ki. Sanyi 2001-ben jelentette meg *A másik arcot*, azóta további öt kötetet, most dolgozunk a hatodikon. A közös munka a nehéz könyvkiadási körülmények ellenére is zavartalan, könyvszerkesztői figyelme is kivételes. Közben az egyre magasabb színvonalú folyóiratmunka, a tanszékvezetés, tanulmány-kritika írás, kapcsolat tartása a nyomdával, terjesztőkkel. Panaszt nem hallottam még tőle a munkára, legfeljebb a látóhatár sötétedése, az intézmények működészavara miatt közösek az aggodalmaink. De a családi háttér, a tanítványok, barátok, a gyönyörű szegedi kert segít a történelem mindennapiságának elviselésében.

Most július van, a hatvanadik születésnap hónapja. A *Forrás* nyári dupla száma már megjelent, a szeptemberi szám a nyomdában, Füzi Laci októberben hozza a köszöntőmet.

Az újabb munkákra, de mindenekelőtt az egészségre szeretnék mielőbb koccintani Sanyival.